

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA ROK 2011.

Działalność Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć w roku 2011 była realizowana w ramach następujących programów tematycznych:

1. Program Kupuj Odpowiedzialnie
2. Program Akcja dla Globalnego Południa
3. Program Dla klimatu
4. Program „Fundusze dla zrównoważonego rozwoju”
5. Program Zielone Partnerstwo w Europie Wschodniej
6. Rozwój instytucjonalny Polskiej Zielonej Sieci

Program Kupuj Odpowiedzialnie

kampania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji

Celem programu jest wzrost świadomości oraz zdolności polskiego społeczeństwa do podejmowania odpowiedzialnych środowisko i społecznie wyborów konsumenckich a także zwiększenie wpływu polskich konsumentów na politykę polskich firm i globalnych korporacji w celu podniesienia standardów ich działania w zakresie ochrony środowiska i przestrzegania praw człowieka.

Oprócz działań informacyjnych skierowanych do ogółu społeczeństwa, realizujemy projekty edukacyjne, kampanie obywatelskie oraz projekty rzecznicze docierając do szczególnie istotnych grup odbiorców, w tym: przedsiębiorców, mediów, instytucji rządowych oraz szkół. Nasza kampania kładzie duży nacisk na współpracę z innymi NGO, zarówno na poziomie krajowym jak i międzynarodowym. Jesteśmy członkiem założycielem i organizacją reprezentującą **Koalicję Sprawiedliwego Handlu**, która zrzesza 14 organizacji i firm zaangażowanych w rozwój Sprawiedliwego Handlu w Polsce i jest partnerem dla międzynarodowych przedstawicieli ruchu. Razem z Koalicją Karat, Polską Akcją Humanitarną i Grupą eFTe Warszawa powołaliśmy koalicję **CleanClothes Polska (CCP)**, która na teren Polski przenosi międzynarodowe działania CleanClothes Campaign (CCC), a także organizuje własne przedsięwzięcia związane przede wszystkim z edukacją konsumentów i dialogiem z firmami odzieżowymi. Kluczowymi partnerami kampanii są: Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP), Biuro Projektowe w Polsce, Sudwind Agentur oraz Fairfood International.

Korzystamy z nowoczesnych narzędzi komunikacji, w tym mediów społecznościowych, aby wzmacniać zaangażowanie obywatelskie w sprawy konsumenckie. Koordynujemy m.in. powstawanie przewodników po miejscach zrównoważonej konsumpcji w różnych miastach (tzw. Spacerowniki po świadomej konsumpcji) czy akcje wysyłki „pilnych apeli” do polskich firm i międzynarodowych korporacji. W sierpniu 2011 r. oddaliśmy w ręce konsumentów **Dobre zakupy** – pierwszy w Polsce przewodnik zawierający spis odpowiedzialnie społecznych i środowiskowo firm działających na polskim rynku.

DZIAŁANIA MEDIALNEREALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU W 2011 R.

1) STRONY POLSKIEJ ZIELONEJ SIECI

Strona www.ekonsument.pl

W 2011 na stronie kampanii ekonsument.pl zamieszczonych zostało 135 artykułów związanych z tematyką kampanii. Stronę odwiedziło ponad 70 tys. użytkowników.

Strona [www.facebook.p/kupujodpowiedzialnie](https://www.facebook.com/kupujodpowiedzialnie)

W okresie 01.01.2011 – 31.12.2011 profil [facebook.p/kupujodpowiedzialnie](https://www.facebook.com/kupujodpowiedzialnie) zyskał 5,327 fanów, co przekłada się na ponad 2 mln osób do których dotarły wszelkie informacje zamieszczone na profilu. Na profilu zamieszczono ok. 300 informacji związanych z tematyką kampanii.

Strona www.vimeo.com

W okresie 01.01.2011 - 31.12.2011 na profilu [vimeo](http://vimeo.com) należącym do PZS zamieszczono 4 filmów związanych z tematyką kampanii "Kupuj odpowiedzialnie", które obejrzało ok.3000 osób.

Strona www.youtube.com

W okresie 01.01.2011 - 31.12.2011 na profilu [youtube](http://youtube.com) należącym do PZS zamieszczono 3 filmów związanych z tematyką kampanii "Kupuj odpowiedzialnie". Filmy te zostały obejrzone przez ok. 3300 osób.

Strona www.flickr.com

W okresie 01.01.2011 - 31.12.2011 na profilu [flickr](http://flickr.com) należącym do PZS zamieszczono 406 zdjęć związanych z tematyką kampanii "Kupuj odpowiedzialnie". Filmy te zostały obejrzone przez ok. 2233 osób.

2) ZEWNĘTRZNE DZIAŁANIA MEDIALNE

Patroni medialni kampanii "Kupuj odpowiedzialnie"

W 2011 w ramach kampanii "Kupuj odpowiedzialnie" PZS kontynuowała współpracę z następującymi patronami medialnymi:

1. Forum Odpowiedzialnego Biznesu
2. Biokurier
3. CR Navigator
4. Elstilo - Patron projektu Kupuj odpowiedzialnie ubrania!
5. Femia.pl
6. Ekologia.pl
7. kulturatka.pl
8. mojogrodnik.pl

Umowy patronackie zostały zawarte na okres 3 lat (do końca 2012 roku)

Wydarzenia objęte patronatem przez "Kupuj odpowiedzialnie"

W 2011 w ramach kampanii "Kupuj odpowiedzialnie" PZS objęła patronatem następujące wydarzenia:

1. 03.03.2010 -Szafing w Kuźni
2. 12.03.2011 - Ósma edycja Uwolnij Łacha!
3. 09.06.2011 - Przedwakacyjny Szafing w Kuźni
4. 12-18.06.2011 - POLtwór – kreatywna forma recyklingu
5. 02.07.2011 - Dziewiąta edycja Uwolnij Łacha!
6. 26-28.08.2011 - Otwarcie Cafe Draże w Toruniu
7. 10.09.2011 - Dziesiąta edycja Uwolnij Łacha!
8. 5-8.10.2011 - Tydzień Bliskości w Krakowie
9. 08.10.2011 - POLtwór w Warszawie
- 10.10-11.12.2011 - Przetwory 2011 - Co DESIGN może dla Ciebie zrobić?

Informacje medialne o kampanii "Kupuj odpowiedzialnie"

W 2011 roku odnotowano ponad 280 informacji medialnych (artykułów, programów radiowych etc.) związanych bezpośrednio z kampanią "Kupuj odpowiedzialnie".

Komunikaty prasowe

W 2011 w ramach kampanii "Kupuj odpowiedzialnie" stworzonych i wysłanych zostało 7 komunikatów prasowych.

Konferencje prasowe

W 2011 w ramach kampanii "Kupuj odpowiedzialnie" przeprowadzono 3 konferencje prasowe.

Kierowniczka Programu Kupuj Odpowiedzialnie: Maria Huma

PROJEKTY REALIZOWANE W RAMACH KAMPANII KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE W 2011 R.

Projekt: Kupuj odpowiedzialnie ubrania – kampania na rzecz społecznie i ekologicznie odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji w przemyśle tekstylno-odzieżowym w Polsce i na świecie.

Projekt jest częścią europejskiej kampanii „WearFair”, którą od stycznia 2010 PZS współtworzy z organizacjami pozarządowymi: Sudwind Agentur z Austrii oraz Christliche Initiative Romero z Niemiec.

W ramach projektu PZS zwraca uwagę osób zainteresowanych modą, zarówno twórców jak i konsumentek i konsumentów na problemy związane z przemysłem odzieżowo-tekstylnym. Z jednej strony PZS upowszechnia wiedzę o społecznych i ekologicznych nadużyciach związanych z produkcją ubrań, z drugiej, stara się pokazać pozytywne alternatywy dla konwencjonalnych, globalnie rozpowszechnionych marek. PZS przedstawia możliwości przeciwstawienia się łamaniu praw człowieka, praw pracowniczych oraz postępującemu zanieczyszczeniu środowiska. W ramach projektu PZS podpowiada, jak wywierać wpływ na firmy odzieżowe, aby nakłonić je do stosowania uczciwych i dobrych praktyk korzystnych dla pracowników oraz odbiorców odzieży. PZS popularyzuje też odpowiedzialną modę powstającą przy poszanowaniu praw człowieka i z zachowaniem zasad Sprawiedliwego Handlu, modę ekologiczną i pochodzącą z recyklingu.

Działania

1. Przewodnik on-line "Dobre zakupy" – w sierpniu 2011 po roku zbierania danych i przeprowadzania analiz w zakresie standardów społecznych i środowiskowych w łańcuchu dostaw przemysłu tekstylno-odzieżowego, opublikowano na stronie www.ekonsument.pl/dobrezakupy bazę danych online, w której można znaleźć informacje o firmach, które wytwarzają odzież z ekologicznych albo recyklingowych materiałów, stosują przyjazne środowisku sposoby produkcji, działają w myśl zasad Sprawiedliwego Handlu, dają pracę osobom zagrożonym wykluczeniem, wspierają krajową gospodarkę albo podejmują inne działania przyczyniające się do zrównoważonego rozwoju. Na koniec 2011 roku przewodnik zawierał 35 opisów marek odzieżowych wraz z ich dokonaną ewaluacją w ramach 8 kategorii, a także zdjęcia, informację o miejscach dystrybucji oraz strony internetowe. Do końca 2011 r. z „Dobrych zakupów” skorzystało 30 tys. użytkowników Internetu.
2. Podręcznik dla projektantów i marek odzieżowych – we wrześniu 2011 ukończono pracę na publikacja podręcznika „W kierunku odpowiedzialnej mody” (nakład: 1000 egz.; 70 stron). Podręcznik przeznaczony jest dla firm odzieżowych małej i średniej wielkości, projektantów, studentów i absolwentów szkół tekstylno-odzieżowych i projektowania ubioru zainteresowanych wprowadzeniem i/lub zwiększeniem społecznych i ekologicznych standardów w swojej pracy, a także dla nauczycieli projektowania mody. Zawiera on ogólne i szczegółowe informacje dotyczące rozwoju rynku odpowiedzialnej mody w Polsce i na świecie, pozytywne przykłady prowadzenia odpowiedzialnych społecznie i środowiskowo przedsiębiorstw odzieżowych oraz szereg rozwiązań dot. implementacji wysokich standardów ekologicznych i społecznych (w tym przedstawia różne systemy certyfikacji oraz źródła pozyskiwania tekstyliów obecnych na

europejskim rynku odzieżowym). Podręcznik w 2011 r. został rozdyskretuowany w ilości 620 egzemplarzy.

3. Szkolenia dla przedstawicieli firm oraz studentów i absolwentów szkół tekstylny-odzieżowych – w ramach projektu w 2011 r. przeprowadzono 5 szkoleń w których w sumie wzięło udział 222 osób. Szkolenia odbyły się w Krakowie, Łodzi i Warszawie, trwały od 3 do 7 godzin i pozwoliły uczestnikom zapoznać się z tematyką projektu w tym na temat problemów społecznych i środowiskowych związanych z produkcją odzieży w Polsce i na świecie, źródeł pozyskiwania bardziej przyjaznych środowisku materiałów, certyfikatów w przemyśle tekstylny-odzieżowym oraz metod promocji odpowiedzialnych marek odzieżowych.
4. Szkolenia dla nauczycieli szkół odzieżowych – w ramach projektu przeprowadzono 2 szkolenia dla nauczycieli szkół odzieżowych w których w sumie wzięło udział 10 nauczycieli. Szkolenia przeprowadzono w Krakowie i Warszawie dla nauczycieli Szkoły Artystycznego Projektowania Ubioru oraz Międzynarodowej Szkoły Kostiumografii i Projektowania Ubioru.
5. Szkolenie dla organizacji konsumenckich – przeprowadzono 1 szkolenie dla organizacji konsumenckich w lipcu 2011 r. w którym wzięło udział 9 osób z następujących organizacji: Polska Zielona Sieć, Polska Akcja Humanitarna, Koalicja Karat, Koalicja Sprawiedliwego Handlu, Zielona Inicjatywa Gospodarcza.
6. Konferencja międzynarodowa w Berlinie – zaproszono 5 przedstawicieli polskiej branży tekstylny-odzieżowej (Trashki, Wearso, Plants&Rugs) oraz organizacji pozarządowych (PAH, UNDP Polska) na dwudniową konferencję międzynarodową Beyond Berlin 2011 (Niemcy).
7. Kampania w mediach – do mediów rozesłane zostały dwa komunikaty prasowe: 18.08.2011 w związku z publikacją poradnika dla konsumentów „Dobre zakupy” oraz 15.12.2011 w związku z publikacją spotu filmowego. 25 sierpnia 2011 odbyła się konferencja prasowa dot. inauguracji poradnika „Dobre zakupy” na której obecnych było 17 dziennikarzy reprezentujących m.in. następujące media i portale: Radio Czwórka, Radio Tok Fm Biznes i Ekologia, ulica.ekologiczna.pl, ekologia.pl, dziecisawazne.pl).
8. Prowadzenie internetowego portalu ekonsument.pl i innych portali 2.0 – w 2011 rozbudowano sekcję strony ekonsument.pl dotyczącą ubrań (ekonsument.pl/ubrania), gdzie umieszczono artykuły na temat certyfikatów w przemyśle tekstylny-odzieżowym a także rozbudowaną definicję pojęcia „odpowiedzialna moda”. W 2011 r. w dziale „Aktualności” opublikowano ok. 30 artykułów związanych z tematem projektu. Dodatkowo na profilu kampanii na facebooku opublikowano ok. 70 „newsów” związanych z projektem, a także 1 film na portalach vimeo i youtube oraz 150 zdjęć na portalu flickr.
9. Produkcja materiałów kampanijnych – opracowano i wyprodukowano 2000 naklejek promujących przewodnik dla konsumentów „Dobre zakupy” oraz zaadaptowano do polskich warunków spot filmowy, którego dystrybucja odbyła się poprzez strony internetowe (40 stron), kina (12 kin) i firmy posiadające monitory w publicznym transporcie (4). Szacuje się, że spot mogło obejrzeć ponad 2 miliona osób.

Rezultaty

1. W sposób bezpośredni podniesiono wiedzę ok. 1000 osób uczestniczących w różnych działaniach projektu (w tym szkoleniach dla projektantów, firm odzieżowych i nauczycieli szkół odzieżowych).
2. Podniesiono świadomość istnienia problemów związanych z globalną produkcją odzieży oraz ekologicznych i odpowiedzialnych społecznie alternatyw u ponad 2 miliona osób – pośrednich odbiorców kampanii.

Kontynuacja projektu:

Projekt będzie kontynuowany w 2012 roku. Kontynuowane będą zarówno działania medialne, jak i działania edukacyjne i informacyjne. W 2012 zorganizowane zostaną dwudniowe targi odpowiedzialnej mody.

Źródła finansowania: Komisja Europejska, środki własne Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Koordynatorka projektu: Maria Huma

Projekt: Kupuj odpowiedzialnie zabawki – kampania na rzecz etycznej konsumpcji i sprawiedliwego handlu w przemyśle zabawkarskim w Polsce.

Projekt jest częścią europejskiej kampanii „Stop toyingaround” którą realizowaliśmy od lutego 2009 r. wraz z partnerami: z Austrii (Sudwind Agentur), Francji (PeuplesSolidaires), Czech (Nazemi – spolecnost pro fair trade) i Rumunii (AUR - A.N.S.R.U) .

Cel: szerzenie świadomości wśród polskiego społeczeństwa (w tym w szczególności: rodziców, nauczycieli, wychowawców, młodych ludzi) o nadużyciach związanych z produkcją zabawek w krajach rozwijających się (głównie w Chinach) oraz wywieranie wpływu na firmy zabawkarskie, w celu nakłonienia ich do stosowania uczciwych i dobrych praktyk korzystnych dla ludzi, którzy wytwarzają zabawki i dla konsumentów. Projekt popularyzuje także ekologiczną i lokalną produkcję zabawek, tradycyjne rękodzieło krajowe oraz egzotyczne pochodzące ze Sprawiedliwego Handlu oraz rozwijanie kreatywności rodziców i dzieci.

Działania

1. Warsztat dla aktywistów i multiplikatorów – trzydniowy warsztat zorganizowany w Krakowie odbył się w dniach 7-10.10.2011. W warsztacie wzięło udział 23 osób z całej Polski.
2. Realizacja akcji informacyjnych – przeszkoleni aktywiści i multiplikatorzy (także z poprzednich lat projektu) przeprowadzili w kwietniu 2011 r. oraz w okresie przedświątecznym (w październiku, listopadzie i grudniu 2011 r.) ok. 10 akcji informacyjnych w formie stoisk na zewnętrznych wydarzeniach, prelekcji, happeningów, warsztatów własnoręcznego robienia zabawek, pokazów filmowych i innych (ok. 600 bezpośrednich odbiorców).
3. Działania lobbujące – w ramach projektu w 2011 r. opublikowano 2 pilne apele do firm Disney i Matell pod którymi podpisało się ponad 700 osób z Polski oraz 1 petycję do Międzynarodowej Rady Przemysłu Zabawkarskiego, którą wsparło ponad 1100 osób z Polski.
4. Przewodnik on-line „Dobre zakupy” – w sierpniu 2011 opublikowano na stronie www.ekonsument.pl/dobrezakupy także dział zawierający bazę firm zabawkarskich, które wytwarzają zabawki w sposób bardziej przyjazny środowisku lub/i działają w myśl zasad Sprawiedliwego Handlu, dają pracę osobom zagrożonym wykluczeniem, wspierają krajową gospodarkę albo podejmują inne działania przyczyniające się do zrównoważonego rozwoju. Na koniec 2011 roku przewodnik zawierał ok. 25 opisów marek zabawkarskich wraz z ich dokonaną ewaluacją w ramach 8 kategorii, a także zdjęcia, informację o miejscach dystrybucji oraz strony internetowe. Do końca 2011 r. z „Dobrych zakupów” skorzystało 30 tys. użytkowników Internetu.
5. Wizyta w Polsce byłej pracownicy fabryki zabawkarskiej w Chinach – w grudniu 2011 r. zorganizowana została wizyta w Polsce byłej pracownicy fabryki zabawkarskiej z Chin oraz Debby Chan, przedstawicielki organizacji SACOM z Hong Kongu. W ramach wizyty zorganizowanych zostało 5 wydarzeń (pokaz filmu „Warsztat Świętego Mikołaja”) w Krakowie, Warszawie i Gdańsku wraz z towarzyszącą mu debatą, w których w sumie wzięło udział 120 osób. W trakcie wizyty zorganizowano także konferencję prasową w Gdańsku.
6. Kampania w mediach – do mediów rozesłane zostały sześć komunikatów prasowych: w związku z petycją skierowaną do Międzynarodowej Rady Przemysłu Zabawkarskiego (24.03.2011), Dniem Dziecka (31.05.2011), pilnym apelem do Disney’a (22.06.2011), publikacją przewodnika dla konsumentów „Dobre zakupy” (23.08.2011), a także dwa komunikaty na przełomie listopada i grudnia w związku z wizytą w Polsce byłej pracownicy fabryki zabawkarskiej oraz Debby Chan, przedstawicielki organizacji SACOM z Hong Kongu. W 2011 r. w ramach projektu odbyły się 2 konferencje prasowe: 25 sierpnia 2011 odbyła się konferencja prasowa dot. inauguracji poradnika „Dobre zakupy” na której obecnych było 17 dziennikarzy reprezentujących m.in. następujące radia i portale: Radio Czwórka, Radio Tok Fm Biznes i Ekologia, ulica.ekologiczna.pl, ekologia.pl, dziecisawazne.pl) oraz 6.12.2011 konferencja prasowa w Gdańsku zorganizowaną wraz z NSZZ „Solidarność” na której było obecnych 6 dziennikarzy lokalnych mediów.
7. Prowadzenie internetowego portalu ekonsument.pl i innych portali 2.0 – w 2011 rozbudowano sekcję strony ekonsument.pl dotyczącą zabawek (ekonsument.pl/zabawki), gdzie umieszczono

m.in. kodeks Międzynarodowej Rady Przemysłu Zabawkarskiego. W dziale „Aktualności” opublikowano ok. 12 artykułów związanych z tematem projektu. Dodatkowo na profilu kampanii na facebooku opublikowano ok. 20 „newsów” związanych z projektem, a także 1 spot radiowy i 1 spot filmowy na portalach vimeo i youtube.

8. Produkcja materiałów kampanijnych – w roku 2011 zaadaptowano do polskich warunków i rozdystrybuowano spot filmowy oraz spot radiowy projektu. Dystrybucja spotu filmowego odbyła się poprzez strony internetowe (25 stron), kina (8 kin) i firmy posiadające monitory w publicznym transporcie (7 firm). Szacuje się, że spot mogło obejrzeć ponad 2 miliona osób. Dystrybucja spotu radiowego odbyła się za pomocą 10 stacji radiowych. Spot mogło usłyszeć ok. 200 tys. osób.

Rezultaty

1. Podniesiono wiedzę na temat nadużyć przy produkcji zabawek w Chinach i aktywizowano do działania na rzecz poprawy sytuacji robotników pracujących przy produkcji zabawek ok. 2500 osób z całej Polski.
2. Podniesiono świadomość istnienia problemów związanych z masową produkcją zabawek u ok. 2 mln osób – pośrednich odbiorców kampanii.

Źródła finansowania: Komisja Europejska

Koordynatorka projektu: Justyna Szambelan

Projekt: Kupuj odpowiedzialnie drewno i papier – edukacja ekologiczna konsumentów na rzecz zrównoważonej gospodarki leśnej

Projekt jest częścią europejskiej kampanii "Educating to sustainable and responsible management of the forests in the world" którą od maja 2011 PZS współtworzy z organizacjami pozarządowymi z Włoch (COSPE – Cooperazione per lo Sviluppo dei Paesi Emergenti, CISV – Comunità Impegno Servizio Volontariato, GVC – Gruppo di Volontariato Civile), Rumunii (Asociația ALMA-RO, Fundația TERRA Mileniul III, Asociația de Protecția Mediului și Conservarea Naturii RHODODENDRON), Hiszpanii (ACSUR / ACSUD Las Segovias) i Malty (Kopin Malta). W Polsce regionalnymi partnerami projektu są organizacje członkowskie PZS, Stowarzyszenie „Eko-Inicjatywa” z Kwidzyna, a także firma NEPCON z Krakowa.

Cel: podniesienie świadomości, uwrażliwienie i zmobilizowanie młodzieży szkolnej, konsumentów i decydentów odpowiedzialnych za przemysł drzewno-papierniczy do działań na rzecz odpowiedzialnej konsumpcji i zrównoważonej gospodarki zasobami leśnymi.

Działania:

1. Tłumaczenie, adaptacja i produkcja multimedialnego pakietu edukacyjnego – w drugiej połowie 2011 r. zaadaptowano do warunków polskich multimedialny Pakiet edukacyjny dla nauczycieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Pakiet jest zbiorem narzędzi aktywizujących do pracy z uczniami oraz dostarcza podstawowych informacji potrzebnych w szkołach gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych do zrealizowania programu edukacyjnego dotyczącego odpowiedzialnej gospodarki leśnej. W skład Pakietu wchodzi część merytoryczna stanowiąca wyczerpujące wprowadzenie do tematu lasów z perspektywy globalnej, leśnych zasobów świata, problemów z pozyskiwaniem drewna oraz z nieodpowiedzialną i nadmierną produkcją i konsumpcją zasobów leśnych. Część edukacyjna zawiera przykładowe scenariusze zajęć lekcyjnych oraz dodatkowe ćwiczenia aktywizujące podczas pracy z uczniami, a także podsuwa pomysły na realizację samodzielnych projektów uczniów, związanych z tematyką ochrony lasów oraz odpowiedzialnego korzystania z ich zasobów. Treść Pakietu wzbogacają także kolorowe zdjęcia, mapy i filmy dokumentalne z takich krajów jak Burkina Faso, Kamerun, Brazylia, Chile, Kostaryka, Wietnam i Polska. Pakiet wydany został w wersji drukowanej (1000 egz.) oraz elektronicznej udostępnionej na stronie ekonsument.pl/lasy. Do wersji drukowanej dołączona jest płyta DVD, która oprócz zdjęć, map i filmów dokumentalnych zawiera dodatkowo prawie 30 artykułów

i raportów o stanie lasów na świecie, a także linki do interesujących stron, kampanii, raportów i opracowań związanych z problematyką leśną.

2. Szkolenie dla trenerów projektu – w dniach 15-16.12.2011 odbyło się szkolenie dla trenerów projektu w którym wzięło udział 12 osób z 12 województw w Polsce. Szkolenie trwało 2 dni i zostało zorganizowane w Krakowie.
3. Rekrutacja 60 szkół gimnazjalnych do projektu – nastąpiła rekrutacja 60 szkół gimnazjalnych z 12 województw objętych projektem do uczestnictwa w 1-szym etapie projektu (rok szkolny 2011/2012).
4. Prowadzenie i aktualizacja strony internetowej ekonsument.pl – w ramach projektu w 2011 r. utworzono podstronę strony ekonsument.pl/lasy, gdzie umieszczono kilkanaście artykułów w zakładce „Baza wiedzy” na temat funkcji i zagrożeń lasów w Polsce i na świecie, przyczyn i skutków deforestacji, a także definicję odpowiedzialnej gospodarki leśnej oraz szerokie opracowanie istniejących standardów i certyfikatów w przemyśle drzewno-papierniczym. Dodatkowo, w dziale „Aktualności” opublikowano ponad 15 artykułów dotyczących gospodarki leśnej i konsumpcji produktów przemysłu drzewno-papierniczego. W zakładce „Materiały” umieszczono elektroniczną wersję Pakietu edukacyjnego dla nauczycieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Rezultaty

1. Przygotowano i opublikowano materiały edukacyjne niezbędne do realizacji projektu.
2. Podniesiono wiedzę 12 trenerów biorących udział w szkoleniu w Krakowie.
3. Podniesiono świadomość istnienia problemów związanych z gospodarką leśną oraz z przemysłem drzewno-papierniczym u ok. 62,5 tys. osób – pośrednich odbiorców kampanii za pomocą prowadzenia i aktualizacji strony internetowej.

Kontynuacja projektu: Projekt będzie kontynuowany w latach 2012 i 2013.

Źródła finansowania: Komisja Europejska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Koordinator projektu: Andrzej Żwawa

Program Akcja dla Globalnego Południa

Celem programu jest działanie na rzecz zapewnienia wszystkim społeczeństwom sprawiedliwych i równych warunków do rozwoju w duchu odpowiedzialności względem innych ludzi i środowiska. By realizować ten cel, staramy się dostarczać Polakom i Polkom sprawdzonej wiedzy i inicjować publiczną debatę na temat globalnej współzależności krajów lepiej i słabiej rozwiniętych.

Współpracujemy także z organizacjami i społeczeństwem w krajach Globalnego Południa, co oprócz mierzalnych korzyści dla rozwoju Globalnego Południa dostarcza nam wiedzy, która możemy wykorzystać na rzecz zmian politycznych w krajach bogatych, takich jak Polska. Jesteśmy przekonani, że sprawiedliwe relacje pomiędzy światem bogatych i biednych mogą być kształtowane nie tylko przez bezosobowe polityki, lecz także głosem świadomych i aktywnych obywateli – zarówno z krajów bogatych jak i biednych. Mówiąc o drodze do globalnej sprawiedliwości i dobrobytu, apelujemy też o mądre korzystanie z zasobów środowiska, które nam ten rozwój umożliwia.

DZIAŁALNOŚĆ w GRUPIE ZAGRANICA

W ramach pracy w programie Akcja dla Globalnego Południa, Aleksandra Antonowicz reprezentuje PZS w Zarządzie Grupy ZAGRANICA. W 2011r. odbyło się 5 spotkań Zarządu: 28 lutego, 20 maja, 30 czerwca, 23 września i 8 listopada. Aleksandra Antonowicz uczestniczyła również w przygotowaniu raportu „Polska Współpraca Rozwojowa 2010”, pisząc jego część dot. uwzględniania wpływu współpracy rozwojowej na środowisko i polskich środków przeznaczanych na adaptację, mitygację i zapobieganie wylesianiu w ramach mechanizmu Fast Start Financing uzgodnionego w Porozumieniu Kopenhaskim w 2009r. (proces UNFCCC).

PROGRAM AKCJA DLA GLOBALNEGO POŁUDNIA W INTERNECIE

Strona www.globalnepoludnie.pl

W 2011 na stronie www.globalnepoludnie.pl zamieszczonych zostało 99 artykułów związanych z tematyką programu. Stronę odwiedziło 27 816 osób (44 507 odsłon).

Strona www.facebook.com/akcjadlaglobalnegopoludnia

W 2011r. profil [facebook.com/akcjadlaglobalnegopoludnia](https://www.facebook.com/akcjadlaglobalnegopoludnia) zyskał 120 fanów. Na profilu zamieszczono 20 informacji związanych z tematyką programu.

VIMEO <http://vimeo.com/album/1600363>

W 2011r. na profilu vimeo należącym do PZS zamieszczono 6 filmów związanych z tematyką programu Akcja dla Globalnego Południa.

FLICKR <http://www.flickr.com/photos/zielonasiec/collections/72157626897407422/>

W 2011r. na profilu flickr należącym do PZS zamieszczono 69 zdjęć związanych z tematyką programu Akcja dla Globalnego Południa.

WSPÓŁPRACA Z MEDIAMI

Media współpracujące:

1. Gazeta Wyborcza
2. TVP 2
3. TVP Info
4. E!stilo – patron projektu Dla Klimatu Przeciw Ubóstwu

Wystąpienia w mediach zespołu Akcji dla Globalnego Południa

Informacje medialne

W 2011 roku odnotowano 145 pojawień w mediach (artykułów, programów radiowych etc.) związanych bezpośrednio z programem Akcja dla Globalnego Południa, które miały szansę dotrzeć do ok. 10 mln osób.

Notatki prasowe

W 2011r. stworzonych i wysłanych zostało 8 notatek prasowych i 1 pakiet materiałów informacyjnych.

Kierowniczka Programu Akcja dla Globalnego Południa: Aleksandra Antonowicz

PROJEKTY REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU AKCJA DLA GLOBALNEGO POŁUDNIA W 2011 R.

Projekt: *Wsparcie kobiet i rolników w rozwoju rolnictwa, przetwórstwa żywności i zapewnieniu dostępu do wody w regionach Northern i Volta (Ghana).*

Cel: redukcja ubóstwa oraz zrównoważony i trwały rozwój obszarów rolniczych Ghany poprzez wsparcie w dziedzinie rolnictwa, przetwórstwa żywności, dostępu do wody pitnej i profilaktyki przeciwmalarycznej oraz wzmocnienie edukacji i aktywizacji zawodowej kobiet i rolników.

Partnerzy

Friends of the Earth Ghana (partner), Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny (eksperti)

Działania

- Edukacja i aktywizacja 200 kobiet i rolników w Zabzugu (region Northern).

W regionie Northern zostały zorganizowane 4 2-dniowe szkolenia z aktywizacji rolniczej i gospodarczej 217 kobiet i rolników z lokalnymi trenerami.

- Odnowienie centrum produkcji masła *shea* dla 100 kobiet w Zabzugu (region Northern).

Istniejące w Zabzugu centrum produkcji masła *shea* zostało odnowione i wyposażone. Wymieniono dach, okna i drzwi, zamontowano zamki i pomalowano ściany, zakupiono 1 kruszarkę do orzechów *shea* 1 specjalistyczny młynek do ścierania orzechów na masło. Dla 100 korzystających z centrum kobiet zakupiono 100 par kaloszy.

- Budowa studni w Zabzugu (region Northern).

W Zabzugu wybudowana została 1 studnia mogąca zaopatrzyć w wodę 500 osób. W trakcie budowy 10 członków wspólnoty zostało przeszkolonych w zakresie użytkowania i konserwacji studni. Studnia została przekazana wspólnocie, która postanowiła, że woda będzie dostępna nieodpłatnie, natomiast ewentualne przyszłe naprawy i konserwacje opłacane będą z lokalnych podatków.

- Profilaktyka przeciwmalaryczna w 5 wsiach regionu Volta.

W Vakpo Todzi, Tafi Mador, Tafi Abuipe, Konda i Aneta bezpłatnie rozdystrybuowano metodą *door-to-door* 500 sztuk moskitier. W pierwszej kolejności dystrybucja prowadzona była wśród rodzin z dziećmi do lat 5. Dystrybucja została przeprowadzona we współpracy logistycznej z szefami wiosek i władzami dystryktu.

- Wsparcie rozwoju plantacji ananasów w Tafi Abuipe i Vakpo Todzi.

Pilotażowa uprawa ananasów metodą organiczną została zrealizowana przez 15-osobową grupę rolniczą z Tafi Abuipe na obszarze 0,5 akra (10 tyś. sadzonek) z asystą trenera. Zaproszeni eksperci stworzyli 3-letni plan zarządzania plantacjami dla plantacji w Vakpo Todzi i Tafi Abuipe.

- Komponent Edukacji Rozwojowej – wizyta studyjna 2 dziennikarzy w Ghanie

W ramach komponentu została zorganizowana siedmiodniowa wizyta studyjna dla 2 dziennikarzy polskich mediów (prasa i telewizja) w Ghanie: Adama Leszczyńskiego z Gazety Wyborczej i Rafała Stańczyka z TVP, na bazie której ukazały się materiały w GW i TVP2 oraz TVP Info.

- Dokumentacja, monitoring i ewaluacja.

W ramach projektu prowadzony był monitoring działań oraz przygotowana dokumentacja filmowa i zdjęciowa. Zbierane były również informacje na temat skuteczności poszczególnych działań i ogólnej współpracy z PZS. Wskazywano, że pracownicy PZS coraz lepiej odnajdują się w lokalnych uwarunkowaniach, sposób prowadzenia działań jest bardziej inkluzywny, a jako zaletę uznano dywersyfikację działań.

Rezultaty

Szkolenie dla 230 kobiet i rolników z dziedziny uprawy ananasów, produkcji masła shea i działalności gospodarczej; 1 pilotaż uprawy ananasów metodą organiczną dla 15 rolników; 1 plan zarządzania plantacjami w celu optymalizacji zysków; odnowione 1 centrum przetwórstwa orzechów shea; dystrybucja 500 moskitier; 1 studnia dla 500 osób; 1 wizyta studyjna 2 polskich dziennikarzy zwieńczoną publikacją 1 artykułu w Gazecie Wyborczej i emisją 3 reportaży w TVP2 (Panorama) i TVP Info. Projekt dostarczył modelowych rozwiązań, które będą mogły być wykorzystywane przez społeczności ghanijskie bez udziału PZS i FOE w przyszłości (np. pilotaż upraw czy szkolenia z działalności gospodarczej).

Liczba odbiorców:

osoby fizyczne – ok. 4000 osób w regionach Volta i Northern, w Ghanie.

osoby prawne – 1 organizacja FOE Ghana jako pośredni beneficjent współpracy

Źródła finansowania: Program Polska Pomoc 2011, Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP

Koordynatorka projektu: Aleksandra Antonowicz

Projekt: Kampania społeczna „Dla klimatu – przeciw ubóstwu”

Cel: szerzenie wiedzy wśród wybranych grup społecznych, na temat dramatycznego i przybierającego na sile wpływu zmian klimatu na życie najbiedniejszych na świecie społeczności. Efektem projektu ma być przede wszystkim zrozumienie dramatycznej sytuacji wielu krajów rozwijających się i przychylna atmosfera społeczna dla intensywnych działań politycznych związanych z przeciwdziałaniem zmianom klimatu oraz wsparciem krajów biedniejszych w adaptowaniu się do skutków zmian klimatu.

Partnerzy

Oxfam Germany, Oxfam France i niemiecka Fundacja im. Heinricha Boella.

Działania

- współpraca z mediami

- a) 27. czerwca opublikowany został materiał informacyjny "Najciekawsze postępy w negocjacjach porozumienia klimatycznego. Negocjacje nowego porozumienia klimatycznego - prognozy na czas polskiej prezydencji w UE" (www.globalnepoludnie.pl/POROZUMIENIE-KLIMATYCZNE-w). Materiał ukazał się na 8 portalach internetowych.
- b) W kwietniowym wydaniu magazynu Elstilo ukazał się artykuł o kampanii w rubryce WAŻNY TEMAT, a także reklama kampanii. Na stronie internetowej Elstilo wyświetlany był baner promujący kampanię;
- c) Portal www.chronmyklimat.pl opublikował 1. marca wywiad z J.Kowalzigiem z Oxfam Germany na temat sprawiedliwości klimatycznej i roli Polski w budowaniu globalnego porozumienia klimatycznego (www.chronmyklimat.pl/wywiady/11038-polityka_energetyczna_ue_a_sprawa_polska?tmpl=component&print=1&layout=default&page=).
- d) 7. listopada odbył się w kawiarni „Wrzenie Świata” briefing dla mediów z okazji wizyty w Polsce Hauwy Umar-Mustapha, nigeryjskiej działaczki z Tubali Development Initiative, zajmującej się wpływem zmian klimatu na środowisko i ludzi w Nigerii. W briefingu wzięło udział 6 dziennikarzy. W efekcie ukazało się 9 materiałów włączając w to ekskluzywny wywiad dla portalu Onet.pl (<http://wiadomosci.onet.pl/kiosk/swiat/gdy-jest-sie-kobieta-ma-sie-mniej-wladzy,1,4937633,wiadomosc.html>). H.Umar-Mustapha udzieliła również 2 wywiadów radiowych: dla Radia Kampus i Informacyjnej Agencji Radiowej.
- e) 7 komunikatów prasowych zostało opublikowanych i rozesłanych do mediów ogólnopolskich, co przełożyło się na 39 pojawień w mediach i na portalach internetowych (komunikaty dostępne na: <http://dlaklimatu.pl/Materialy-dla-dziennikarzy,271>).
- f) 14. grudnia K.Zegadło – członkini zespołu projektowego, udzieliła wywiadu dla Polskiego Radia Szczecin;

W sumie, kampania miała szansę z pomocą mediów dotrzeć do ok. 10 mln osób w Polsce.

- wizyta świadka zmian klimatu w Polsce

6-8. listopada gościła w Polsce Hauwa Umar-Mustapha, nigeryjska naukowiec i działaczka z organizacji Tubali Development Initiative, zajmującej się wpływem zmian klimatu na środowisko i ludzi w Nigerii. H.Umar-Mustapha była gościem specjalnym briefingu dla mediów (patrz 'współpraca z mediami'), oraz spotkania parlamentarno-studenckiego, które odbyło się 7. listopada w Warszawie (wzięło w nim udział 20 osób, w tym 3 posłów i 1 asystentka posłanki);

- Publikacje kampanii

W 2011r. dystrybuowana była broszura kampanii, m.in. wśród nauczycieli, uczestników letnich eventów organizowanych przez PZS oraz spotkań ze studentami. Dodatkowo, wyprodukowana została ulotka informacyjna w ilości 1000 egz., która dystrybuowana była w trakcie debat studenckich organizowanych przez PZS. W marcu 2011r. wyprodukowane zostały scenariusze zajęć dla nauczycieli wraz z plakatami edukacyjnymi w nakładzie 1000 egz. Publikacje zostały rozesłane do bazy nauczycieli PZS.

- Kampania w Internecie

Platformą internetową kampanii były 2 strony: globalnepoludnie.pl i dla klimatu.pl. Oprócz artykułów informujących o przebiegu kampanii stworzony został specjalny dział tematyczny poświęcony negocjacjom nowego porozumienia klimatycznego (<http://dlaklimatu.pl/Negocjacje-Klimatyczne>), opublikowany został też edukacyjny pokaz slajdów (dostępny na: <http://dlaklimatu.pl/Wplyw-zmian-klimatu-na-ludzi>). Strony kampanii obejrzało w 2011r. ok. 110 000 osób.

- Eventy

W 2011r. odbyło się 7 eventów: 6 spotkań ze studentami i 1 warsztat dla NGO. Wzięło w nich w sumie udział 258 osób.

- DVD „Jedna planeta, jedna cywilizacja”

DVD z 4 krótkimi filmami edukacyjnymi zostało wyprodukowane w ilości 1000 szt. i rozdystrybuowane wśród nauczycieli współpracujących z PZS. Link do filmów

<http://globalnepoludnie.pl/Jedna-planeta-jedna-cywilizacja>

Rezultaty

Ok. 10 mln osób zapoznało się z przekazem kampanii (specjalny materiał informacyjny, 7 komunikatów prasowych, współpraca z Elstilo, 1 media briefing); dystrybucja 2000 broszur, 1000 scenariuszy zajęć dla nauczycieli, 1000 ulotek info, 1000 DVD z filmami edu, 110 tyś. internautów odwiedziło strony kampanii, 7 eventów edukacyjnych z udziałem 258 osób, 1 wizyta świadka zmian klimatu, 1 spotkanie z posłami.

Liczba odbiorców:

osoby fizyczne – ok. 10 mln osób

osoby prawne – ok. 80 NGO

Źródła finansowania: Komisja Europejska EuropeAid 2009-2012

Koordynatorka projektu: Aleksandra Antonowicz

Projekt „Kampania WYŻYWIĆ ŚWIAT – upowszechnianie wiedzy na temat głodu na świecie i suwerenności żywnościowej”

Cel: podniesienie świadomości polskiego społeczeństwa na temat faktycznych przyczyn głodu na świecie i konieczności wspierania na poziomie indywidualnym i zbiorowym skutecznych sposobów jego redukcji, jakimi są zrównoważone rolnictwo rodzinne oraz stosowanie zasad suwerenności żywnościowej.

Partnerzy

Główni partnerzy kampanii: Francuski Komitet na rzecz Solidarności Międzynarodowej, Polski Klub Ekologiczny - Koło Miejskie w Gliwicach. Partnerzy Festiwalu: Społeczny Instytut Ekologiczny (Warszawa), Towarzystwo dla Natury i Człowieka (Lublin), Stowarzyszenie EKOSKOP (Rzeszów). Do udziału w Festiwalu zaproszone zostały również inne organizacje zajmujące się tematyką rozwojową, w tym: Biuro UNDP, Chrześcijańska Służba Charytatywna, Związek Stowarzyszeń Grupa Zagranica. Partnerzy merytoryczni: Instytut Globalnej Odpowiedzialności, Polska Akcja Humanitarna.

Działania

- Festiwal ŚWIAT NA TALERZU w Warszawie, Lublinie i Rzeszowie

Formuła festiwalu o niekomercyjnym charakterze pozwoliła nam dotrzeć do szerokiego grona odbiorców, w tym zwłaszcza do młodzieży szkolnej i akademickiej, nauczycieli, wykładowców akademickich, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz społeczności lokalnych, a także do osób interesujących się tematyką zrównoważonego rozwoju i problemami globalnymi. Festiwal odbył się w Warszawie (14-15.10.), Lublinie (25-28.10.) i Rzeszowie (25-26.11.). W każdym mieście Festiwal składał się z następujących wydarzeń: projekcje filmów dokumentalnych, panele dyskusyjne (łącznie: 7 paneli), warsztaty (9 warsztatów), koncert (3 koncerty), prezentacja wystawy edukacyjnej „Żywność i społeczeństwo”. W czasie wszystkich festiwalowych wydarzeń rozpowszechniana była broszura informacyjna i inne publikacje Polskiej Zielonej Sieci oraz organizacji partnerskich przybliżające tematykę walki z głodem i ubóstwem na świecie, zrównoważonego rolnictwa oraz odpowiedzialnej konsumpcji.

- Broszura informacyjna

Broszura informacyjna pt. „Czy możliwy jest świat wolny od głodu?” wydana w 12 tyś. egzemplarzy stanowi zwięzłe wprowadzenie do tematyki kampanii. Zawiera następujące treści:

- podstawowe informacje na temat problemu głodu i niedożywienia na świecie,
- krótką charakterystykę globalnego systemu produkcji i dystrybucji żywności oraz sytuacji rolników w krajach Globalnego Południa,
- omówienie problemu agropaliw i zjawiska zawłaszczania ziemi
- krótkie omówienie kwestii polityki i relacji handlowych między UE a krajami Globalnego Południa
- ukazanie wagi zrównoważonego rolnictwa rodzinnego dla walki z głodem,
- przedstawienie koncepcji suwerenności żywnościowej,
- ukazanie wpływu konsumpcji w krajach rozwiniętych na społeczności rolnicze w krajach Globalnego Południa oraz wagi wspierania lokalnej produkcji żywności przez konsumentów w Europie.

- Kalendarz edukacyjny na rok 2012

Kalendarz 2012 „Solidarni w walce z głodem!” prezentuje tematykę związaną z kampanią WYŻYWIĆ ŚWIAT za pomocą prezentacji konkretnych przedsięwzięć i projektów na rzecz walki z głodem i ubóstwem zrealizowanych w krajach Globalnego Południa przez polskie organizacje pozarządowe. Kalendarz został wydrukowany w ilości 2,5 tyś. egzemplarzy i rozprowadzony nieodpłatnie wśród organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, szkół, mediów, biur polskich europarlamentarzystów oraz innych osób zainteresowanych.

- Działania rzecznicze dot. suwerenności żywnościowej

Zespół kampanii wziął udział we Wspólnym Zgromadzeniu AKP-UE w Budapeszcie, NYELENI FORUM w Krems (Austria), PZS współorganizował też konferencję dot. WPR i rolnictwa krajów globalnego Południa pod patronatem honorowym Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Warszawa, 8-9.12.2011)

Rezultaty

1. Zwiększenie wiedzy beneficjentów na temat czynników, które wpływają na występowanie problemu głodu na świecie oraz negatywnych skutków globalizacji handlu żywnością dla społeczności rolniczych, tak w krajach rozwijających się, jak i w Polsce. 2. Zwiększenie gotowości beneficjentów do zaangażowania się w działania wspierające zrównoważoną produkcję żywności oraz inicjatywy na rzecz walki z głodem. 3. Zwiększenie gotowości beneficjentów do zmiany zachowań konsumenckich niekorzystnie wpływających na rozwój zrównoważonego rolnictwa i sytuację mieszkańców krajów Globalnego Południa.

Liczba odbiorców:

osoby fizyczne – ok. 12800

osoby prawne: 112 NGO

Źródła finansowania: Komisja Europejska oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP, Program Polska Pomoc 2011

Koordynatorka projektu: Emilia Ślimko

NOC DLA AFRYKI – wydarzenie edukacyjno-kulturalne 15.10.2011, Warszawa

Cel: NOC DLA AFRYKI ma na celu propagowanie wiedzy o trudnościach, z jakimi borykają się mieszkańcy Afryki, możliwościach współpracy i roli Polski we wspieraniu rozwoju lokalnego w krajach afrykańskich. Wątkiem przewodnim w 2011r. był problem głodu w Afryce i związany z tym brak suwerenności żywnościowej.

Partnerzy

Instytut Globalnej Odpowiedzialności, Polska Akcja Humanitarna, Chrześcijańska Służba Charytatywna, Związek Stowarzyszeń Grupa Zagranica, Francuski Komitet na rzecz Solidarności Międzynarodowej, Społeczny Instytut Ekologiczny

Działania

1. warsztaty „Skutki zmian klimatu pogłębiają ubóstwo krajów Globalnego Południa – przykład Afryki” Warsztat w postaci prezentacji multimedialnej - pokazy zdjęć oraz projekcje krótkich filmów wraz z dyskusją.

2. dyskusja: „Rolnictwo, ziemia, klimat – Afryka i wyzwania żywnościowe XXI wieku”

Goście dyskusji: Natalia Alonso (Oxfam International), Marcin Wojtalik (Instytut Globalnej Odpowiedzialności), Nina Mocior i MaurcieYeka (Chrześcijańska Służba Charytatywna), Aleksandra Antonowicz (Polska Zielona Sieć), prowadzenie: Monika Matus (Grupa Zagranica)

3. koncert zespołu Dikanda

Rezultaty

1. Zwiększenie wiedzy uczestników na temat czynników, które wpływają na występowanie problemu głodu na świecie oraz negatywnych skutków globalizacji handlu żywnością dla społeczności rolniczych

w Afryce 2. Zwiększenie gotowości uczestników do zaangażowania się w działania wspierające zrównoważoną produkcję żywności oraz inicjatywy na rzecz walki z głodem.

Liczba odbiorców:

osoby fizyczne – ok. 260 osób

osoby prawne – 5 NGO

Źródła finansowania

Komisja Europejska w ramach kampanii „Wyżywić Świat” oraz program polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r.

Koordynatorki Nocy dla Afryki: Aleksandra Antonowicz, Emilia Ślimko

Program Dla klimatu

Projekt: Kampania informacyjna „Nowocześnie – Energooszczędnie – Odpowiedzialnie: NEO NAWYKI”

Cel: podniesienie świadomości młodych ludzi na temat racjonalnego użytkowania energii jako odpowiedzialnego globalnie nawyku, a szczególnie sposobu na włączenie się w walkę ze zmianami klimatu, poprzez upowszechnianie nowocześnie podanej wiedzy, popularyzację energooszczędnych nawyków na poziomie indywidualnym, promowanie rozwiązań systemowych.

Partnerzy

Koalicja Klimatyczna, Greenpeace Polska, 11 studenckich kół naukowych.

Działania

- Kampania internetowa.

Platforma internetową kampanii była strona dlaklimatu.pl. Na stronie opublikowano 16 artykułów informujących o aktualnych działaniach i wysłano 8 newsletterów do subskrybentów. Znalazły się tam 4 ruchome banery internetowe, a za pomocą nakładki Flickr umieszczane były zdjęcia z rajdu.

- Multimedialne narzędzia edukacyjne.

Gra komputerowa „NEO Nawyki” dostępna na stronie: dlaklimatu.pl/gra. Gra została nagrana na płyty CD (300 płyt) dystrybuowane wśród nauczycieli i podczas rajdu rowerowego.

Agregator treści internetowych „Planeta Neonawyków” dotyczących optymalizacji zużycia energii oraz odpowiedzialnej i nowoczesnej jej konsumpcji, dostępny na:

dlaklimatu.pl/spip.php?page=planeta

Mapa myśli, dostępna na dlaklimatu.pl/mapa. Mapa myśli pokazuje w prosty i szybki sposób globalny wymiar problematyki związanej z użyciem energii w kontekście zmian klimatu, łącznie z przyczynami antropogenicznej emisji CO₂, ekologicznymi i społecznymi skutkami nadmiernej emisji CO₂.

- Debaty studenckie „Dyskusje o energii”.

W 2011 r. we współpracy ze studenckimi kołami naukowymi na uczelniach wyższych w 10 miastach (Szczecin, Warszawa, Poznań, Lublin, Kraków, Rzeszów, Gdańsk, Białystok, Wrocław, Łódź) zorganizowano 22 debaty studenckie z udziałem zaproszonych ekspertów. W debatach tych wzięło udział łącznie 678 osób. Tematem debat było „Efektywne i oszczędne korzystanie z energii” oraz „Możliwość wzrostu PKB i rozwoju społecznego a redukcja CO₂”.

- Śniadanie parlamentarno-studenckie.

Śniadanie odbyło się 7 listopada 2011r. w Warszawie. Wzięło w nim udział 20 osób: studenci, posłowie na Sejm RP, przedstawiciele NGO i gość specjalny - Hauwa Umar-Mustapha, nigeryjska działaczka organizacji „Tubali Development Initiative” zajmującej się wpływem zmian klimatu na rolnictwo i rozwój wiejskich społeczności w Nigerii.

- Warsztaty dla organizacji pozarządowych.

W 2011r. odbyły się 2 warsztaty w Warszawie łącznie dla 47 osób:

1. „ODPOWIEDZIALNIE: wpływ zmian klimatu na kraje rozwijające się – temat dla organizacji ekologicznych czy pomocowych?” - 10 lutego 2011 r. Ekspertem był J.Kowalzig (Oxfam), zajmujący się tematyką wpływu zmian klimatu na kraje rozwijające się.

2. „NOWOCZEŚNIE: planowanie kampanii z użyciem najnowszych technik i internetu – NEO kampanie” - 28 października 2011 r. Warsztat prowadziły ekspertki z dziedziny tworzenia nowoczesnych kampanii informacyjnych i rzeczniczych związanych z tematyką klimatu i energii – M.Biernat i K.Sawko.

- Rajd rowerowy, akcje uliczne i konkurs na upcyklingową konstrukcję rowerową.

10 stycznia otwarty został konkurs dla studentów na upcyklingową konstrukcję rowerową. 30 marca zwycięzcom konkursu została przekazana nagroda w postaci bonu upominkowego 4000 zł do realizacji w sklepie rowerowym. Wyprodukowana konstrukcja była wykorzystywana w trakcie rajdu rowerowego i akcji edukacyjnych. W rajdzie trwającym od 16 do 31 lipca 2011 r., wzięło udział 16 osób. 16, 23 i 30 lipca 2011 r. w Szczecinie, Wrocławiu i Krakowie na trasie rajdu odbyły się akcje uliczne z udziałem rajdowiczów i konstrukcji rowerowej. Łącznie w wydarzeniach wzięło udział ok. 300 osób. W Krakowie rajd zakończył się przejazdem na krakowskiej Masie Krytycznej. Akcji towarzyszyły pokazy multimedialnych narzędzi edukacyjnych, pokazy filmów, malowanie graffiti oraz konkursy edukacyjne. O rajdzie i akcjach ukazało się 67 informacji w mediach i internecie, a 30 lipca informacja pojawiła się w programie Teleexpress w TVP.

Rezultaty

1 gra „NEO nawyki”, 1 „Planeta Neonawyków”, 1 mapa myśli, 16 artykułów na www.dlasklimatu.pl, 2 warsztaty edukacyjne dla NGO, 22 debaty studenckie, 1 śniadanie parlamentarno-studenckie, 1 upcyklingowa konstrukcja rowerowa, 1 rajd rowerowy, 3 akcje uliczne.

Współpraca z mediami

Radio TOK FM – patronat medialny kampanii NEO NAWYKI

O rajdzie i akcjach ukazało się 67 informacji w mediach i internecie, a 30 lipca informacja pojawiła się w programie Teleexpress w TVP.

Liczba odbiorców:

osoby fizyczne – ok. 10 tyś. osób w Polsce

osoby prawne – 11 studenckich kół naukowych i ok. 20 organizacji pozarządowych w Polsce

Źródła finansowania

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Koordynatorka projektu: Aleksandra Antonowicz

*Projekt „Eko-reporter. Polska Prezydencja i bezpieczeństwo energetyczne Polaków”
- produkcja i emisja autorskiej serii programu telewizyjnego „Eko-reporter”.*

Cele programu:

- przybliżenie Polakom odbywającej się debaty europejskiej w zakresie zaopatrzenia w prąd, ciepło i paliwa transportowe.

- diagnozowanie „wrażliwych społecznie” aspektów polityki energetyczno-klimatycznej, takich jak ubóstwo energetyczne, rosnące ceny surowców energetycznych, przerwanie dostaw prądu i ciepła, koszty zdrowotne energetyki.

- diagnozowanie szans związanych z polityką energetyczno-klimatyczną na poziomie regionu, gminy i przeciętnego obywatela w kontekście Polskiej Prezydencji.

- wzmocnienie krajowej debaty w zakresie bezpieczeństwa energetycznego poprzez pogłębioną analizę dostępnych sposobów pozyskiwania energii

Partnerzy:

Dom producencki Vision House,

Telewizja Polsat

Działania i rezultaty

W 2011 roku powstało 6 odcinków programu o charakterze informacyjno-edukacyjnym, które zostały wyemitowane w lipcu na antenie Polsat News (powtórki w Polsat News i w Polsat 2). Każdy z odcinków trwający 15 minut przybliżył widzom temat Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej poprzez zamieszczenie komentarza oscylującego wokół jednego z priorytetów prezydencji.

Zaprezentowano inwestycje i działania w zakresie węgla, ropy, gazu, odnawialnych źródeł energii, atomu oraz efektywności energetycznej.

Wyemitowane w telewizji odcinki są dostępne w Internecie m.in. na stronie zielonasiec.pl oraz youtube.com/visionhouseeu.

Liczba odbiorców: ok. 1 000 000 widzów

Źródła finansowania: Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz EuropeanClimate Foundation.

Koordynatorka projektu: Marta Śmigrowska

Współpraca w ramach Koalicji klimatycznej.

Polska Zielona Sieć aktywnie bierze udział w działaniach [Koalicji Klimatycznej](#) tworzonej przez ponad dwadzieścia organizacji pozarządowych. Misją Koalicji jest wspólne działanie w celu zapobiegania wywołanym przez człowieka zmianom klimatu dla dobra ludzi i środowiska. Koalicja inicjuje i wspiera działania na rzecz ustanowienia i realizacji polityki klimatycznej w Polsce oraz monitoruje jej wdrażanie. Przedstawiciele Polskiej Zielonej Sieci biorą udział w spotkaniach strategicznych oraz pracach Komitetu Sterującego Koalicji.

Zaangażowanie zespołu PZS w prace Koalicji w roku 2011 obejmowało m.in.:

1. współorganizację [warsztatów dla NGO](#) dotyczących polskiej prezydencji w Radzie UE w kontekście polityki klimatycznej; warsztaty te miały na celu zaznajomić organizacje pozarządowe z rolą prezydencji w systemie politycznym Unii Europejskiej, możliwościami zaangażowania się w jej sprawowanie, zadaniami stojącymi przez polską prezydencją w obszarze polityki klimatycznej oraz priorytetami prezydencji wyznaczonymi przez Rząd;

2. wystąpienie w ramach [konferencji prasowej Koalicji](#) „Zadania klimatyczne dla Polski podczas Prezydencji”; w trakcie konferencji przedstawiciele organizacji skupionych w Koalicji przedstawili postulaty odnośnie zadań stojących przez prezydencją w obszarze polityki klimatycznej;

3. wkład merytoryczny w [stanowiska Koalicji](#), dotyczące m.in. przygotowywanej przez Rząd ustawy o odnawialnych źródłach energii (OZE) czy Strategii „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko”. Polska Zielona Sieć wnosi do Koalicji Klimatycznej swoją wiedzę i doświadczenia z wielu lat pracy w ramach programu [Fundusze dla zrównoważonego rozwoju](#). Efektem tej współpracy w roku 2011 było m.in. wspólnie przygotowane [stanowisko odnośnie przyszłości funduszy UE](#) w odniesieniu do zrównoważonej energetyki.

Źródła finansowania: CEE Bankwatch Network

Przedstawicielka PZS w Koalicji Klimatycznej w 2011r: Anna Drązkiewicz

Współpraca na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej w Polsce.

Na bazie współpracy w ramach Koalicji Klimatycznej Polska Zielona Sieć zaangażowała się we wspieranie działań polskich organizacji pozarządowych na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej. Zorganizowane zostały trzy spotkania organizacji pozarządowych (15-16 luty 2011, 19-21 kwiecień 2011, 14-15 wrzesień 2011 r.) mające na celu wymianę doświadczeń i podjęcie współpracy przez różnych partnerów społecznych zaangażowanych w promowanie alternatywnej polityki energetycznej polegającej na stopniowym odchodzeniu od węgla jako głównego surowca energetycznego Polski na rzecz dynamicznego rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz efektywności energetycznej.

W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele 15 polskich organizacji pozarządowych, a także goście z europejskich sieci NGOs specjalizujących się w tematyce energetyczno-klimatycznej.

Rezultatem spotkań było wspólne wypracowanie ramowej strategii medialnej na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej w Polsce.

Źródła finansowania: European Climate Foundation

Koordynatorka: Joanna Furmaga

Projekt: „Rower – nowa kultura mobilności. Edukacja ekologiczna i promocja zrównoważonego transportu w Małopolsce“

Cel: aktywna edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju.

Działania

1. Rekrutacja szkół do projektu
2. Przygotowanie poradnika „Rower – nowa kultura mobilności”
3. Pokazy filmów o zrównoważonym transporcie połączone z dyskusjami eksperckimi
4. Opracowanie scenariuszy i prezentacji
5. Przygotowanie rowerowej mapy Krakowa
6. Przygotowanie gry planszowej i podkładu mapowego
7. Zakup dzwonek rowerowych
8. Przeprowadzenie warsztatów edukacyjnych dla uczniów szkół gimnazjalnych i średnich z zakresu zrównoważonego transportu i podniesienia świadomości ekologicznej

Rezultaty

Podczas realizacji projektu zostało przeprowadzonych 40 warsztatów z zakresu zrównoważonej komunikacji wśród młodzieży w wieku od 13 do 19 lat, uczniów szkół gimnazjalnych oraz średnich w Krakowie. Z warsztatami dotarliśmy do 924 uczniów i 34 nauczycieli. Każdy otrzymał opracowany przez nas poradnik „Rower - nowa kultura mobilności”, zrealizowane w oparciu o wiedzę, doświadczenie, kompetencje i publikacje oraz najnowsze informacje zamieszczane na stronach internetowych Sejmu (Prawo o ruchu drogowym, nowelizowana w maju 2011 roku ustawa), jak również stronach pozarządowych organizacji ekologicznych. Teksty zostały zebrane i opracowane w przystępnej graficznej formie (wybór zdjęć na licencji Creative Commons, grafik, schematów, rysunków). W poradniku znajdują się informacje o ekologicznym transporcie, transporcie zrównoważonym, wyposażeniu roweru, znakach drogowych, transporcie kombinowanym, prawidłowych i przewidzianych w przepisach zachowaniach rowerzysty w ruchu miejskim, porady jak poruszać się na rowerze po mieście, odniesienia do nowelizacji Prawa o ruchu drogowym, jak też strony internetowe instytucji i organizacji działających na rzecz edukacji ekologicznej społeczeństwa, transportu zrównoważonego w Krakowie, Małopolsce, w kraju i za granicą. Poradnik został rozdany każdemu uczniowi i nauczycielowi podczas warsztatów.

Podczas Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu w jednym z krakowskich kin, dla uczniów i nauczycieli zorganizowaliśmy seanse z pokazami filmów o zrównoważonym rozwoju i zrównoważonym transporcie. Pokazy filmów były inauguracją projektu dla szkół. Pokazaliśmy dwa filmy dokumentalne. Pierwszy „Wpuszczeni w korek” (ang. *Taken For a Ride*) obraz Jima Kleina i Marthy Olson z 1996 roku przedstawiający historię zniszczenia sieci tramwajowych w Stanach Zjednoczonych i związanych z tym konsekwencji społeczno-gospodarczo-politycznych. Drugi film „Miasto w ruchu” (ang. *Contested Streets*) w reż. Stefana Shaeffera opowiadał historię nowojorskich ulic od czasów „przedsamochodowych” do teraźniejszości i zmian nawyków transportowych w Paryżu, Londynie i Kopenhadze.

W ramach podjętych działań została opracowana rowerowa mapa Krakowa zawierająca zaznaczone graficznie drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe, przejazdy rowerowe, pasy rowerowe, kontrapasy wraz z oznakowaniem kierunku jazdy oraz sugerowane trasy rowerowe również wraz z oznakowaniem kierunkiem jazdy. Na potrzeby warsztatów stworzyliśmy komunikacyjną grę planszową, a uczniowie w nagrodę za aktywność w czasie lekcji otrzymywali dzwonki rowerowe.

Liczba odbiorców:

osoby fizyczne: około 1000 osób edukacji bezpośredniej

osoby prawne: 10 szkół gimnazjalnych i średnich

Źródła finansowania: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Koordynatorka projektu: Małgorzata Małochleb

Program „Fundusze dla zrównoważonego rozwoju”

Celem programu jest zapewnienie uwzględnienia zasady zrównoważonego rozwoju w wydatkowaniu funduszy publicznych. Działania w ramach programu skoncentrowane są w pierwszej kolejności na funduszach Unii Europejskiej (UE) trafiających do Polski w ramach Polityki Spójności (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności) oraz działalności międzynarodowych instytucji finansowych takich jak Europejski Bank Inwestycyjny EBI) czy Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) w kraju oraz w skali globalnej. Dodatkowym celem programu jest realizacja zasady partnerstwa pomiędzy administracją a społeczeństwem obywatelskim w programowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu funduszy europejskich.

Partnerzy

Krajowe i międzynarodowe koalicje oraz federacje NGO:

Koalicja Polskich POE Na Rzecz Funduszy Unijnych (<http://ekoprojekty.pl>)

Koalicja Klimatyczna (<http://koalicjaklimatyczna.org>)

CEE Bankwatch Network (<http://bankwatch.org>)

SF Team for Sustainable Future (<http://sfteam.eu>)

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych (<http://ofop.eu>)

Działania

1. Przygotowanie stanowiska w związku z planowaną przez Rząd RP realokacją 1,2 mld euro w ramach Funduszu Spójności z projektów kolejowych na projekty drogowe, przekazanego członkom Komitetu Monitorującego Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”; notatki prasowe dotyczące tej realokacji i kontakty z dziennikarzami.
2. Spotkania z Komisją Europejską odnośnie finansowania sektora transportu z funduszy UE 2007-2013 w Polsce oraz z polskimi europarlamentarzystami odnośnie projektów rozporządzeń regulujących wydatkowanie funduszy UE w latach 2014-2020.
3. Zbieranie danych i przygotowywanie opracowań dotyczących finansowania odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej w Polsce (stan aktualny, potrzeby, dobre praktyki).
4. Przygotowanie informacji dotyczących polskich projektów zmieszczonych na [mapie kontrowersyjnych projektów unijnych](#) publikowanej przez CEE Bankwatch Network.
5. Współorganizacja i udział w debatach (prezentacje odnośnie przyszłości funduszy UE w kontekście gospodarki niskowęglowej i transportu przyjaznego środowisku), m.in. organizowanych przez WWF Polska („[Rola polskiej Prezydencji a aspekty środowiskowe w przyszłej perspektywie finansowej i polityce spójności Unii Europejskiej](#)”) oraz Fundację AERIS Futuro („[Zielone priorytety polskiej prezydencji w praktyce](#)”)
6. Koordynacja Koalicji Polskich POE Na Rzecz Funduszy Unijnych: organizacja spotkania, administracja listy dyskusyjnej, przygotowywanie treści na stronę ekoprojekty.pl
7. Przygotowanie i przesłanie do Komisji Europejskiej [stanowiska Koalicji polskich POE Na Rzecz Funduszy Unijnych](#) odnośnie wniosków z V Raportu ws. Spójności i przyszłości Polityki Spójności UE.
8. Udział w pracach Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny w województwie mazowieckim oraz Komitetu Konsultacyjnego ds. Projektów Transnarodowych i Międzyregionalnych przy Ministerstwie Rozwoju Regionalnego; udział w pracach sieci „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju” przy Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, gromadzącej regionalne instytucje odpowiedzialne za wydatkowanie funduszy europejskich (Urzędy Marszałkowskie) oraz ochronę środowiska (Regionalne Dyrekcje Ochrony i Środowiska), służącej wymianie informacji i doświadczeń na rzecz efektywnego i przyjaznego środowisku wdrażania funduszy UE.
9. Organizacja międzynarodowej konferencji „Spojrzenia na bezpieczeństwo energetyczne – Polska, Europa, Świat” w Warszawie (24.05.2011) poświęconej różnym interpretacjom tego pojęcia w związku z priorytetem nadanym bezpieczeństwu energetycznemu przez polską prezydencję w Radzie UE; w konferencji wzięło udział ponad 100 osób, w tym paneliści z Komisji Europejskiej, Rządu RP (Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Gospodarki), uczestnicy reprezentujący środowiska biznesowe i organizacje pozarządowe z różnych krajów.

10. Organizacja międzynarodowych warsztatów dla organizacji pozarządowych z krajów UE, byłego ZSRR oraz krajów bałkańskich poświęconych różnemu rozumieniu bezpieczeństwa energetycznego oraz zjawisku „grabieży energii” wskutek jej importu do krajów Unii Europejskiej (Warszawa, 25.05.2011)

11. Działania podnoszące świadomość społeczną odnośnie działalności Europejskiego Banku Inwestycyjnego w krajach Globalnego Południa i związanych z tym skutków środowiskowych i społecznych jak również oddziaływaniu przemysłu wydobywczego na środowisko – w tym organizacja pokazów filmowych i dyskusji, przygotowywanie i dystrybucja notatek prasowych.

12. Udział w spotkaniu z dyrektorami Europejskiego Banku Inwestycyjnego w Luksemburgu (17.10.2011)

13. Monitoring planowanych inwestycji w energetykę opartą na węglu w Polsce oraz zaangażowania międzynarodowych instytucji finansowych w ten sektor; organizacja spotkań grup i organizacji zainteresowanych monitorowaniem tych inwestycji.

Rezultaty

1. Podniesienie świadomości instytucji zaangażowanych w programowanie i wdrażanie funduszy europejskich oraz NGO i partnerów społecznych odnośnie problemów dotyczących finansowania sektora zrównoważonego transportu, a w szczególności kolei; wzmocnienie głosów krytycznych wobec realokacji 1,2 mld euro w ramach funduszy europejskich z projektów kolejowych na projekty drogowe

2. Podniesienie świadomości instytucji zaangażowanych w programowanie i wdrażanie funduszy europejskich oraz NGO i partnerów społecznych odnośnie potrzeby zwiększenia finansowania efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii w ramach Polityki Spójności UE

3. Podniesienie świadomości instytucji zaangażowanych w programowanie i wdrażanie funduszy europejskich oraz NGO i partnerów społecznych odnośnie realizacji zasady partnerstwa we wdrażaniu funduszy europejskich

4. Podniesienie świadomości społecznej odnośnie działalności międzynarodowych instytucji finansowych, zwłaszcza Europejskiego Banku Inwestycyjnego w krajach Globalnego Południa oraz związanych z tym kwestii społecznych i ekologicznych

5. Stworzenie grupy organizacji i aktywistów zainteresowanych monitoringiem inwestycji w sektorze energetycznym pod kątem ich oddziaływania na środowisko oraz realizacji polityki ochrony klimatu w Polsce

Liczba odbiorców:

Osoby fizyczne: 250 (uczestnicy warsztatów, debat i dyskusji)

Osoby prawne: 40 (NGOs koalicje, grupa węglowa, ministerstwa i inne instytucje)

Źródła finansowania: CEE Bankwatch Network, C.S. Mott Foundation za pośrednictwem National Society of Conservationists (Węgry), projekt “Partnerships for Sustainable Development in Central Europe V”

Kierownik Programu Fundusze dla zrównoważonego rozwoju: Przemysław Kalinka

Program Zielone Partnerstwo w Europie Wschodniej

Projekt „Współpraca międzysektorowa na rzecz rozwoju efektywności energetycznej na Białorusi - promocja certyfikacji energetycznej budynków”.

Cel: poprawa efektywności energetycznej na Białorusi poprzez wypracowanie metodologii i oprogramowania certyfikacji energetycznej budynków.

Partnerzy

międzynarodowa organizacja pozarządowa z Mińska «Ecoproject Partnership», Małopolska Agencja Energii i Środowiska, Kraków.

Działania

Większość budynków wybudowana na Białorusi za czasów sowieckich powstawała bez żadnego odniesienia do efektywności energetycznej. Obecnie budynki te są przestarzałe i stały się głównym konsumentem energii na Białorusi. Wdrożenie efektywności energetycznej w budynkach przyczynia się z jednej strony do redukcji emisji CO₂ do atmosfery, z drugiej zaś pozwala na obniżenie kosztów zużycia energii i finansowe korzyści dla użytkowników budynków.

Podstawą rozwoju efektywności energetycznej jest system opomiarowania zużycia energii, np. poprzez wprowadzenie Certyfikatu Energetycznego dla budynków. Certyfikat taki nie funkcjonował do tej pory na Białorusi, stąd pomysł wykorzystania doświadczeń europejskich oraz polskich w tym zakresie.

Pierwszym działaniem w projekcie było zorganizowanie Okrągłego Stołu w Mińsku z udziałem 20 przedstawicieli różnych środowisk zainteresowanych problemem efektywności energetycznej oraz perspektywom wprowadzenia certyfikacji energetycznej budynków.

Na bazie wniosków z Okrągłego Stołu powołano 10 –osobowy Komitet Doradczy, w którego skład weszli przedstawiciele instytutów naukowych, administracji centralnej (Departament Efektywności Energetycznej, Ministerstwo Architektury, urząd miasta Mińsk), przedsiębiorstw komunalnych (Związek Spółdzielni Mieszkaniowych), organizacji pozarządowych. Komitet odbył w sumie 8 spotkań, podczas których monitorował merytorycznie przebieg projektu oraz pracował nad rozwojem certyfikacji energetycznej. Efektem finalnym prac Komitetu było opracowanie dokumentu - Strategicznego Planu Działań w zakresie certyfikacji energetycznej na Białorusi.

Ważnym elementem projektu był komponent edukacyjno-szkoleniowy. W maju 2011 r. zorganizowano w Mińsku szkolenie dla 30 uczestników, którzy zapoznali się z białoruskimi uwarunkowaniami prawnymi i technicznymi oraz ramami prawnymi Unii Europejskiej (m.in. dyrektywa EPBD) i praktycznymi doświadczeniami polskimi w zakresie certyfikacji energetycznej budynków.

Podobny cel miała zorganizowana w czerwcu wizyta studyjna do Polski, w trakcie której 10 osobowa grupa z Białorusi odwiedziła 12 różnych instytucji w Krakowie, kilku miejscowościach Małopolski i Warszawie.

Dzięki intensywnej pracy Komitetu Doradczego i współpracy z polskimi ekspertami opracowana została metodologia wraz z oprogramowaniem do audytów energetycznych budynków na Białorusi. Wykorzystując wypracowaną metodologię przeprowadzono również 5 audytów różnego typu budynków na Białorusi pokazujących możliwości redukcji zużycia energii. Rezultaty przeprowadzonych audytów wskazały na niską efektywność energetyczną badanych budynków, co uwidoczniło ogromny potencjał zmniejszenia zużycia energii.

Finalnym wydarzeniem projektu była międzynarodowa konferencja zorganizowana w grudniu 2012 dzięki współpracy organizacji pozarządowych z Białorusi (IPO Ecoproject), Polski (Polska Zielona Sieć, Małopolska Agencja Energii i Środowiska) oraz Niemiec (Baltic Environmental Forum). Konferencja cieszyła się ogromnym zainteresowaniem, wzięło w niej udział 65 osób, w tym przedstawiciele organizacji pozarządowych, administracji centralnej, uczelni, instytucji projektowych, instytutów naukowych, mediów, ambasad oraz ekspertów międzynarodowych.

Rezultaty projektu znalazły również odbicie kilka dni później, podczas rządowej konferencji prasowej podsumowującej „Miesiąc efektywności energetycznej”, w trakcie której Departament Efektywności Energetycznej wysoko ocenił projekt organizacji pozarządowych i poinformował, że Departament będzie popierał wprowadzenie certyfikatów energetycznych budynków na poziomie państwowym, co zostało następnie przekazane przez Państwową Agencję Informacyjną w oficjalnych wiadomościach.

Rekomendacje w sprawie budowy i funkcjonowania systemu certyfikacji efektywności energetycznej budynków na Białorusi, wypracowane przez Ecoproject Partnership zostały oficjalnie przekazane do Departamentu Efektywności Energetycznej. Większość istotnych kwestii została dołączona do projektu nowelizowanej ustawy o Oszczędzaniu Energii, m.in. dodano do niej definicję certyfikatu energetycznego, natomiast artykuł dotyczący efektywności energetycznej budynków został znacznie

rozszerzony. Zgodnie z zapowiedziami Departamentu certyfikat energetyczny ma być dokumentem obowiązującym na Białorusi od 2014 roku.

Liczba odbiorców projektu:

Osoby fizyczne: 500

Osoby prawne: 65

Źródła finansowania: Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP, program Pomoc Rozwojowa 2011.

Kierowniczka Programu Zielone Partnerstwo w Europie Wschodniej: Joanna Furmaga

Rozwój instytucjonalny Polskiej Zielonej Sieci

Projekt „Dofinansowanie instytucjonalne pozarządowych organizacji ekologicznych na lata 2011/2012”.

Cel: zapewnienie dobrze funkcjonującej struktury instytucjonalnej dla realizacji przedsięwzięć programowych z zakresu zrównoważonego Rozwoju zaplanowanych na najbliższe lata poprzez:

- wzmocnienie struktur członkowskich
- zwiększenie wiarygodności finansowej, organizacyjnej i merytorycznej organizacji
- zwiększenie możliwości aplikowania o środki UE
- rozwijanie pozytywnego wizerunku organizacji na zewnątrz

Działania

1. aktualizacja interfejsów językowych (angielski i rosyjski) na stronie zielonasiec.pl, tj. prezentacja aktualnej działalności PZS odpowiednio profilowanej na partnerów zagranicznych w związku z dynamicznie rozwijającą się współpracą z partnerami zagranicznymi;
2. aktualizacja i redakcja strony www.zielonasiec.pl oraz strony wewnętrznej PZS
3. przeprowadzenie zewnętrznego audytu finansowego sprawozdań rocznych PZS za rok 2010.
4. organizacja dwóch Walnych Zebrań Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć:
  - a) Strękowa Góra, 8-9.06.2012
  - b) Kraków, 1-2.12.2011
5. przeprowadzenie warsztatów strategicznych w ramach Walnego Zebrania ZS PZS (Kraków 1-2.12.2011) mających na celu podsumowanie realizacji Strategii Rozwoju PZS za ostatnie 3 lata oraz Wypracowanie nowej Strategii na następne trzy lata.

Rezultaty

1. zaktualizowane interfejsy językowe na stronach <http://zielonasiec.pl/en/> oraz <http://zielonasiec.pl/ru/> prezentujące bieżącą działalność PZS w językach angielskim i rosyjskim
2. sprawnie działająca i prezentująca bieżącą działalność organizacji strona zielonasiec.pl oraz strona wewnętrzna
3. pozytywny raport z badania sprawozdań rocznych ZS PZS za rok 2010.
4. przyjęcie do PZS na okres kandydacki dwóch nowych organizacji z województwa małopolskiego: Fundacja Aeris Futuro oraz z województwa pomorskiego: Stowarzyszenie Eko-Inicjatywa
5. ewaluacja Strategii Rozwoju PZS 2009-2011 oraz ramowe wytyczne do Strategii Rozwoju PZS na lata 2012-2014.

Odbiorcy:

12 organizacji członkowskich PZS, w tym 2 kandydackie

Zespół PZS – 20 pracowników i współpracowników

Źródła finansowania: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Koordynator projektu: Radosław Piela